

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈАМА У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ**

Бања Лука, новембар 2011. године

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈАМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 1.

У Закону о инспекцијама у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 74/10) у члану 1. ријечи „и дјелокруг инспекција“ замјењују се ријечју „инспекцијских органа“.

Члан 2.

У члану 2. став 1. мијења се и гласи:

„(1) Инспекцијски систем Републике Српске, у смислу овог закона, чине Републичка управа за инспекцијске послове и посебне организационе јединице за обављање инспекцијских послова у административним службама јединица локалне самоуправе.“

Члан 3.

У члану 3. ставу 2. мијења се и гласи:

„(2) Инспекцијски надзор, као повјерене послове републичке управе, врше инспектори у јединицама локалне самоуправе у звањима као и инспектори Инспектората за области надзора прописане чланом 17. овог Закона на територији јединице локалне самоуправе.“

Члан 4.

У члану 5. тачка б) се брише, а остале тачке се помјерају.

Члан 5.

Члан 6. мијења се и гласи:

„Члан 6.

(1) Инспекторат је самостална републичка управа чија је улога да вршећи инспекцијске, управне, стручне и друге послове подстиче друштвену дисциплину у извршавању закона и других прописа.

(2) Сједиште Инспектората је у Бања Луци.

(3) Инспекторат се организује у сједишту, подручним одјељењима, одсјецима и другим организационим јединицама утврђеним актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату.

(4) Инспекторатом руководи директор.

(5) Инспекторат обавља инспекцијске послове путем републичких инспектора.“

Члан 6.

Члан 7. мијења се и гласи:

„Члан 7.

(1) Координацију активности и процеса између надлежних представника пословне заједнице у Републици Српској, репрезентативног већинског синдиката, јединица локалне самоуправе и представника Владе о питањима од значаја за примјену закона и транспарентност у вршењу инспекцијског надзора врши Одбор за инспекцијска питања (у даљем тексту: Одбор).

(2) Одбор именује Влада, а чланови Одбора су:

а) један представник репрезентативног већинског удружења послодаваца у Републици Српској,

б) један представник репрезентативног већинског синдиката у Републици Српској,

в) један представник општина и градова и
г) два представника Владе који су професионална лица из области инспекцијског система Републике Српске.

(3) Одбор, као савјетодавно тијело, разматра питања од значаја за примјену закона, транспарентност рада инспекцијских органа и даје савјетодавна мишљења и приједлоге за рјешавање питања из става 1. овог члана.

(4) Рад чланова Одбора је добровољан и не плаћа се.

(5) Мандат чланова Одбора је двије године, а услови, начин и поступак рада и друга питања од значаја за рад Одбора прописује се пословником о раду који доноси Одбор.

(6) Пословник о раду Одбора објављује се у 'Службеном гласнику Републике Српске'."

Члан 7.

Члан 8. ријечи „инспекцијама Инспектората“ замјењују се ријечју „Инспекторатом“.

Члан 8.

У члану 12. у ставу 2. ријечи „путем главног републичког инспектора за поједину инспекцију“ бришу се, а после је тачке в) додаје се нова тачка г) која гласи:

„г) поднесе иницијативу за покретање дисциплинског поступка ако има сазнања да је учињена повреда радне дужности“.

Члан 9.

Послије члана 14. додаје се нови члан 14а који гласи:

„Члан 14а.

(1) Изузетно, када је у поступку инспекцијског надзора обављања нелегалне дјелатности без ваљане регистрације неопходно ући у стан или другу просторију, а оправдано се сумња да би се претресом стана или друге просторије могли наћи предмети или други трагови који би могли бити од кључне важности за поступак, инспектор ће у свом поступању као овлашћени орган примијењивати одредбе Закона о кривичном поступку којима су регулисане радње доказивања „Претрес стана, просторија и лица“.

(2) Докази прибављени предузимањем наведених радњи доказивања користиће се искључиво у поступку утврђивања чињеничног стања и доношења одлука у поступку инспекцијског надзора, односно у прекршајном поступку.“

Члан 10.

Иза члана 15. поглавље „III - НАДЛЕЖНОСТ И ДЈЕЛОКРУГ РАДА ИНСПЕКЦИЈА“ се мијења и гласи: „III - НАДЛЕЖНОСТ ИНСПЕКЦИЈСКИХ ОГРАНА“, а члан 16 мијења се и гласи:

„Члан 16.

Инспектори Инспектората обављају послове инспекцијског надзора у погледу придржавања прописа који се односе на опште услове обављања дјелатности (регистрација, одобрење за рад, рјешење, сагласности, друго одобрење надлежних институција, предмет пословања, употребу меморандума, сједиште и назив), храну, укључујући и храну за животиње и предмете опште употребе у спољнотрговинском и унутрашњем надзору, воде за санитарно рекреативне потребе, надзор над санитарно хигијенским условима објеката, трговину, угоститељство, туризам, услуге, посредовање у осигурњу, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа, фитосанитарну област (заштита здравља биља, средства за заштиту биља, сјеме и садни материјал, ђубрива и оплемењивачи земљишта), примарну биљну производњу, заштиту пољопривредног земљишта, подстицаје у пољопривреди и руралном развоју, шуме и шумарство, ловство, националне паркове, репродуктивни материјал шумског дрвећа и грмља, здравствену заштиту, заштиту и добробит животиња, ветеринарску дјелатност, ветеринарске лијекове и додатке, воде, енергетику, енергенте, опрему под притиском, рударство и геологију,

јавне путеве и друмски саобраћај, станице за технички преглед возила, жељезнице и жељезнички саобраћај, водни саобраћај, поштански саобраћај, телекомуникације, планирање и уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевинске материјале, заштиту животне средине, екологије и уређења простора, управљање отпадом, запошљавање, рад и радне односе, безбједност и здравље на раду, обављање здравствене дјелатности, лијекове и медицинска средства, љековите воде, нејонизујуће зрачење, хемикалије и биоциде, социјалну, породичну и дјечију заштиту, предшколско, основно, средње, високо образовање и образовање одраслих, ученички и студентски стандард, културу и дјелатности из области културе, спорт, заштиту од пожара, експлозивне материје и запаљиве течности и гасове и остале опасне материје и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.“

Члан 11.

Члан 17. мијења се и гласи:

„Члан 17.

Инспектори у јединицама локалне самоуправе врше инспекцијски надзор у погледу придржавања прописа који се односе на опште услове обављања дјелатности (регистрација, одобрење за рад, рјешење, сагласности, друго одобрење надлежних институција, предмет пословања, употребу меморандума, сједиште и назив), производњу и унутрашњи промет хране, укључујући и храну за животиње и предмете опште употребе, промет и употребу хемикалија и биоцида, воде за санитарно рекреативне потребе, надзор над санитарно хигијенским условима објеката, трговину, угоститељство, туризам, услуге, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа, примарну биљну производњу, заштиту пољопривредног земљишта, подстицаје у пољопривреди и руралном развоју, здравствену заштиту, заштиту и добробит животиња, ветеринарску дјелатност, ветеринарске лијекове и додатке, воде, јавне путеве и друмски саобраћај, уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевинске материјале, заштиту животне средине, екологије и уређења простора, управљање отпадом, запошљавање, рад и радне односе, безбједност и здравље на раду и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.“

Члан 12.

Чланови 18. до 29. бришу се.

Члан 13.

Члан 30. мијења се и гласи:

„Члан 30.

(1) Инспектори Инспектората, зависно од области инспекцијског надзора, могу се распоредити у слиједећа инспекцијска звања:

- а) инспектор за храну,
- б) тржишни инспектор,
- в) фитосанитарни/пољопривредни инспектор,
- г) шумарски инспектор,
- д) ветеринарски инспектор,
- ђ) водни инспектор,
- е) технички инспектор,
- ж) саобраћајни инспектор,
- з) урбанистичко-грађевински и еколошки инспектор,
- и) инспектор рада,
- ј) здравствени инспектор,
- к) просвјетни инспектор и
- л) инспектор за заштиту од пожара.

(2) Инспектор може имати више инспекцијских звања уколико испуњава прописане услове у погледу стручне спреме.

Члан 14.

У члану 33. ставови 2. и 4. мијењају се и гласе:

„(2) Послове инспектора може обављати лице које, поред општих и посебних услова неопходних за запошљавање у републичком органу управе на радном мјесту државног службеника, има високу стручну спрему седмог степена, односно лице које је завршило први циклус одговарајућег студија који се вреднује са најмање 240 ЕЦТС бодова и има најмање три године радног искуства у одговарајућој врсти високе стручне спеме.

(4) Актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату утврдиће се одговарајућа врста стручне спреме за одређено инспекцијско звање, односно одређену област надзора.“

Члан 15.

У члану 36. ријечи: „на казну затвора“, бришу се.

Члан 16.

У члану 41. став 1. у тачки в) последије ријечи „дјелатности“, додаје се зарез и ријечи „програме, податке,“.

У истом члану, у став 1. тачка ђ) прије ријечи „налаже“ додају се ријечи „предузима или“.

У истом члану став 1. тачка е) мијења се и гласи:

„е) привремено одузме, без посебне наредбе суда или другог органа, документацију, предмете или друге ствари којима је извршен прекршај или су настали извршењем прекршаја, односно које могу послужити као доказ у поступку инспекцијског надзора, прекршајном или неком другом поступку и“.

Члан 17.

Иза члана 48. додаје се члан 48а који гласи:

„Члан 48а.

(1) Инспекцијски преглед може бити редован, ванредни и контролни преглед.

(2) Редовни инспекцијски преглед спроводи се у складу са периодичним програмом рада Инспектората.

(3) Ванредни инспекцијски преглед спроводи се када дође до промјена околности у односу на периодични план рада, а реализује се уколико то затражи орган који је надлежан за вршење надзора над радом Инспектората или ресорно министарство, односно по основу иницијатива других органа, правних или физичких лица.

(4) Контролни инспекцијски преглед спроводи се ради утврђивања извршења мјера које су наложене контролисаном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског прегледа.“

Члан 18.

Члан 52. став 3. мијења се и гласи:

„(3) У записник о инспекцијском прегледу обавезно се уносе:

а) налаз чињеничног стања, опис незаконитости, неправилности и недостатака у раду уколико су утврђене,

б) мјере и начин отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду, уколико је мјера овим или посебним законом прописана.

в) обавеза извјештавања инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима и рок за достављање извјештаја.“

Члан 19.

Члан 54. мијења се и гласи:

„Члан 54.

Инспектор у вршењу инспекцијског прегледа у циљу спречавања наступања штетних последица због незаконитости, неправилности и недостатака у спровођењу закона и других прописа чије извршење надзире, може предузимати и одговарајуће превентивне мјере као што су упозорење субјекта надзора на обавезе из прописа, указивање на могуће штетне последице, предлагање мјера за отклањање њихових узрока и слично, што се констатује у записнику о извршеном инспекцијском прегледу.“

Члан 20.

Члан 57 мијења се и гласи:

„Члан 57.

(1) Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је повријеђен пропис, рјешењем ће наложити отклањање незаконитости, неправилности и недостатака ако то већ није учинио записником или ако контролисани субјекат у остављеном року није отклонио записником утврђене незаконитости, неправилности и недостатке и одредиће рок за њихово извршење.

(2) Рјешењем из става 1. овог члана може се, зависно од предмета и природе утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду:

а) наложити доношење, стављање ван снаге или одлагање извршења одговарајућег акта и предузимање других одговарајућих управних мјера предвиђених посебним прописом потребних ради отклањања незаконитости, неправилности и недостатака у раду,

б) забранити контролисаном субјекту одређено понашање, поступање или предузимање радњи које су у супротности са законом или другим прописом, до отклањања незаконитости, неправилности и недостатака,

в) наредити контролисаном субјекту отклањање незаконитости, неправилности и недостатака одређујући начин и рок за њихово отклањање,

г) предузети и друге мјере и радње предвиђене посебним прописом.

(3) Инспектор је овлашћен да у поступку инспекцијског надзора поред налагања мјера на које је овлашћен посебним прописом, наложи и неку од мјера утврђених у ставу 2. овог члана.

(4) Ако инспектор контролисаном субјекту забрањује обављање дјелатности, а он дјелатност обавља у више организационих јединица (погона, фабрика, продавница, издвојених пословних мјеста, радилишта и сл.) забрана обављања дјелатности ће се односити на пословни простор, односно просторију гдје је учињена повреда прописа, ако посебним законом није другачије прописано.“

Члан 21.

Члан 61. мијења се и гласи:

„Члан 61.

(1) Инспектор је обавезан управне мјере из члана 57. овог закона изрећи у записнику о извршеном инспекцијском прегледу када утврди да субјект надзора не посједује одобрење за рад или није регистрован за обављање дјелатности, односно када оцијени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вриједности или кад је у питању заштита другог важног јавног интереса.

(2) Забрана из става 1. овог члана се обиљежава истовремено са њеним изрицањем.

(3) У случају из става 1. овог члана, инспектор је дужан да у року од три дана донијети писмени отправак рјешења.

Члан 22.

У члану 62. додаје се нови ставови 2, 3 и 4. који гласе:

„(2) У смислу овог закона ресорно министарство по областима надзора је:

а) Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, храна, укључујући и храну за животиње, фитосанитарна област (заштита здравља биља,

средства за заштиту биља, сјеме и садни материјал, ђубрива и оплемењивачи земљишта), примарна биљна производња, заштита пољопривредног земљишта, подстицаји у пољопривреди и руралном развоју, шуме и шумарство, ловство, национални паркови, репродуктивни материјал шумског дрвећа и грмља, здравствена заштита, заштита и добробит животиња, ветеринарска дјелатност, ветеринарски лијекови и додаци, воде.

б) Министарство трговине и туризма за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, трговина, угоститељство, туризам, услуге, заштита потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуална својина, квалитет и безбједност непрехрамбених производа.

в) Министарство индустрије, енергетике и рударства за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, енергетика, енергенти, опрема под притиском, рударство и геологија.

г) Министарство саобраћаја и веза за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, јавни путеви и друмски саобраћај, станице за технички преглед возила, жељезнице и жељезнички саобраћај, водни саобраћај, поштански саобраћај, телекомуникације.

д) Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, планирање и уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевински материјали, заштита животне средине, екологија и уређење простора, управљање отпадом, национални паркови.

ђ) Министарство рада и борачко – инвалидске заштите за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, запошљавање, рад и радни односи, безбједност и здравље на раду.

е) Министарство здравља и социјалне заштите за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, обављање здравствене дјелатности, лијекови и медицинска средства, љековите воде, нејонизујуће зрачење, хемикалије и биоциди, социјална, породична и дјечија заштита, предмети опште употребе, воде за санитарно рекреативне потребе, надзор над санитарно хигијенским условима објеката.

ж) Министарство просвјете и културе за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, предшколско, основно, средње, високо образовање и образовање одраслих, ученички и студентски стандард, култура и дјелатности из области културе.

з) Министарство породице, омладине и спорта за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства и спорт.

и) Министарство унутрашњих послова за контролу поштовања прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности из дјелокруга рада тог Министарства, заштита од пожара, експлозивне материје и запаљиве течности и гасови и остале опасне материје.

(3) Уколико је рјешењем инспектора обухваћена контрола поштовања прописа из различитих области из става 2. овог члана, надлежност за рјешавање по жалби на рјешење инспектора има свако од ресорних министарстава за своју област.

(4) У случају из претходног става ресорна министарства поступају у скалду са чланом 191. Закона о општем управном поступку.»

Достадашњи ставови 2. и 3. постају ставови 5. и 6.

Члан 23.

У члану 65. у ставу 2 ријечи „инспектора ће покренути“ замјењују се ријечима „инспектор покреће“.

Члан 24.

У члану 75. у ставу 2. тачка б) мијења се и гласи: “б) произвођач или увозник у случају потребе да се анализом провјере информације о неисправности те врсте производа која је утврђена ван Републике Српске, без обзира на резултат анализе. Ако произвођач односно увозник нису на подручју Републике Српске, трошкове сноси субјекат контроле.“

Члан 25.

Члану 81. мијења се и гласи:

„Члан 81.

(1) Новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:

а) ако инспектору не дозволи или не омогући вршење инспекцијског прегледа или не пружи обавјештења и не стави на увид исправе, односно податке који су потребни за вршење прегледа, не обезбиједи услове неопходне за несметан рад и утврђивање чињеничног стања из члана 44. овог закона,

б) ако не поступи по налогу инспектора који је дат током вршења инспекцијског прегледа из члана 45. овог закона,

в) ако онемогући вршење инспекцијског прегледа на начин да и поред остављеног позива не буде присутно вршењу инспекцијског прегледа или не обезбиједи присуство другог лица у инспекцијском прегледу из члана 49. овог закона,

г) ако не поступи по налогу инспектора да у року који му инспектор одреди не припреми или достави тачне и потпуне податке, обавјештења и друге материјале који су потребни за обављање инспекцијског надзора из члана 51. овог закона,

д) ако у остављеном року не отклони утврђене незаконитости, неправилности и недостатке у раду чије је отклањање инспектор наложио у записнику, (члан 52 став 3. тачка б),

ђ) ако у остављеном року не обавијести инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима (члан 52 став 3. тачка в).

(2) За прекршај из става 1. овог члана, казниће се предузетник, одговорно лице у правном лицу, односно одговорно лице у државном органу, организацији и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном у износу од 500 КМ до 3.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном у износу од 100 КМ до 300 КМ.

(4) Новчаном казном од 50 КМ до 200 КМ казниће се физичко лице које не дозволи вршење инспекцијског прегледа када постоји основана сумња да се у његовим објектима или просторијама обавља дјелтност или се налазе предмети који су у вези са инспекцијским прегледом.

(5) Новчаном казном од 50 КМ до 200 КМ казниће се физичко лице које на захтјев инспектора не стави на увид исправе којима се може утврдити његов идентитет (лична карта, пасош и сл.) из члана 47. став 3. овог закона.“

Члан 26.

Послије члана 81. додаје се нови члан 81а који гласи:

„Члан 81а

(1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:

а) ако не поступи, односно не поступа по рјешењу инспектора (члан 64).

(2) За прекршај из става 1. овог члана, казниће се предузетник, одговорно лице у правном лицу, односно одговорно лице у државном органу, организацији и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном у износу од 1000 КМ до 3.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном у износу од 200 КМ до 600 КМ.

Члан 27.

У члану 86. ријечи: „инспектора за санитарну заштиту и урбанистичко – грађевинског инспектора“ замјењују се ријечима: „инспектора за храну, здравственог инспектора и урбанистичко-грађевинског инспектора и еколошког инспектора“.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

„(1) Ако је посебним материјалним прописом одређено да инспекцијски надзор врше инспектори у другачијем инспекцијском звању, инспекцијски надзор ће до усклађивања материјалних прописа са овим законом, вршити инспектори Инспектората и инспектори у јединицама локалне самоуправе у складу са звањима и надлежностима прописаним овим законом.“

(2) Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се према одредбама Закона о инспекцијама у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број: 74/10).

(4) У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове ће преузети геодетске инспекторе који су били у радном односу на неодређено вријеме у Инспекторату.

(5) Републичка управа за инспекцијске послове, до 31.12.2014. године, преузеће у радни однос лица која послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе.

(6) У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, Инспекторат ће донијети акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.“

Члан 29.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Мр Игор Радојичић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈАМА У
РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 10. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује организацију, надлежност и рад државних органа.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о инспекцијама у Републици Српској садржани су потреби да се успостави ефикаснији механизам за обезбјеђивање поштовања прописа, а што се настоји постићи реорганизацијом постојећег инспекцијског система, као и обезбијеђивање транспарентности у вршењу инспекцијског надзора. Смањивањем броја инспекцијских звања инспектора настоји се обезбиједи боља искориштеност људског потенцијала, али и уштеда материјалних средстава.

Допуном наведеног Закона неће проицаћи посљедице које се тичу угрожавања материјалног или другог положаја грађана, привредних друштава и других организација.

V УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

- Овим Нацртом закона се врши реорганизација инспекцијског система у циљу постизања ефикаснијег механизма за обезбијеђивање поштовања прописа, на начин да се, између осталог, редефинишу инспекцијска звања инспектора, а питање унутрашње организације регулише актом о унутрашњој организацији и систематизацији. Имајући у виду наведено, чланом 1. Нацрта закона је било потребно извршити измјене члана 1. основног текста Закона којим се уређује предмет регулисања тог Закона.

- Чланом 2. Нацрта закона извршена је измјена члана 2. став 1. важећег Закона, на начин да је прецизније дефинисано шта чини инспекцијски систем Републике Српске, и то Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) и посебне организационе јединице за обављање инспекцијских послова у административним службама јединица локалне самоуправе.

- Чланом 3. Нацрта закона измјењен је члан 3. став 2. важећег Закона којим је дефинисано да инспекцијски надзор, као повјерене послове републичке управе, врше инспектори у јединицама локалне самоуправе у звањима као и инспектори Инспектората за области надзора прописане чланом 17. важећег Закона (члан 11. Нацрта закона) на територији јединице локалне самоуправе. Дакле, брисана су инспекцијска звања инспектора у јединицама локалне самоуправе јер је посебним чланом прописано које области надзора контролишу инспектори који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединице локалне самоуправе.

- Чланом 4. Нацрта закона брисана је тачка б) у члану 5. важећег Закона, којом је прописана дефиниција „инспекције“. Питање унутрашње организације Инспектората уредиће се правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (у даљем тексту: Правилник).

- Чланом 5. Нацрта закона извршена је измјена члана 6 важећег Закона који уређује питање организације овог органа, на начин да је брисана подјела по инспекцијама и питање њиховог руковођења. Као што је напријед наведено, питање унутрашње организације и руковођења биће уређено Правилником.

- Чланом 6. Нацрта закона извршена је измјена члана 7 важећег Закона, на начин да је, умјесто одредби које говоре о вршењу надзора над радом Инспектората (питање које је већ уређено Законом о републичкој управи), прописано оснивање Одбора за инспекцијска питања, а све у циљу обезбјеђивања координације активности и процеса између надлежних представника пословне заједнице у Републици, репрезентативног већинског синдиката, јединица локалне самоуправе и представника Владе о питањима од значаја за примјену закона и транспарентност у вршењу инспекцијског надзора. Чланове Одбора би именовала Влада, а састојао би се од једног представника репрезентативног већинског удружења послодаваца у Републици Српској, једног представника репрезентативног већинског синдиката у Републици Српској, једног представника општина и градова и два представника Владе који су професионална лица из области инспекцијског система Републике Српске. Задатак Одбора, као савјетодавног тијела, је да разматра питања од значаја за примјену закона, транспарентност рада инспекцијских органа и даје савјетодавна мишљења и приједлоге. Чланови Одбора би били бирани на период од двије године, а услови, начин и поступак рада и друга питања која су од значаја за рад Одбора прописаће се пословником о раду који доноси Одбор.

- Чланом 7. Нацрта закона извршена је измјена члана 8. важећег Закона на начин да је ријеч „инспекција“ замјењена ријечју „Инспекторат“. Дакле, јединице локалне самоуправе, послове инспекцијског надзора, као повјерене послове, обављају по принципу функционалне повезаности са Инспекторатом.

- Чланом 8. Нацрта закона извршена је измјена члана 12. у ставу 2 важећег Закона. С обзиром да је питање руковођења остављено да се регулише Правилником, то су ријечи „путем главног републичког инспектора за поједину инспекцију“ брисане. У истом члану додана је нова тачка г) којом је дато овлашење Инспекторату да поднесе иницијативу за покретање дисциплинског поступка ако има сазнања да је учињена повреда радне дужности, а све у циљу да се омогући утврђивање одговорности оних инспектора који уживају „посебну заштиту“ у јединици локалне самоуправе у којој обављају послове инспекцијског надзора.

- Чланом 9. Нацрта закона извршена је допуна важећег Закона уношењем новог члана 14а којим се упућује на примијену одредаба Закона о кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 100/09 *пречишћени текст*) којима су прописане радње доказивања „претрес стана, просторија и лица“. У изузетним случајевима, када је у поступку инспекцијског надзора обављања нелегалне дјелатности без ваљане регистрације неопходно ући у стан или другу просторију, а оправдано се сумња да би се претресом стана или друге просторије могли наћи предмети или други трагови који би могли бити од кључне важности за поступак, инспектор ће у свом поступању као овлашћени орган примијењивати одредбе Закона о кривичном поступку којима су регулисане радње доказивања претрес стана, просторија и лица. Законом о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 34/06, 1/09 и 29/10) је прописано да инспектор у прекршајном поступку има статус овлашћеног органа, те да ће се упућивање на одредбе Закона о кривичном поступку, које се односе на тужиоца на одговарајући начин примјењивати и на сваки овлашћени орган. Намјера обрађивача је, да у поступку инспекцијског надзора обављања нелегалне дјелатности, чија је сврха, између осталог, да се за потребе утврђивања прекршајне одговорности прикупе докази, појача улога инспектора као овлашћеног у прекршајном поступку. Докази прибављени предузимањем наведене радње доказивања користеће се искључиво у поступку утврђивања чињеничног стања и доношења одлука у поступку инспекцијског надзора, односно у прекршајном поступку.

- Чланом 10. Нацрта закона извршена је измјена наслова поглавља „III - НАДЛЕЖНОСТ И ДЈЕЛОКРУГ РАДА ИНСПЕКЦИЈА“ у „III - НАДЛЕЖНОСТ ИНСПЕКЦИЈСКИХ ОРГАНА“. Истим чланом

Нацрта закона измјењен је и члан 16. важећег Закона, којим су сада прописане области над којима инспекцијски надзор врши Инспекторат. Инспектори Инспектората обављају послове инспекцијског надзора у погледу придржавања прописа који се односе на опште услове обављања дјелатности (регистрација, одобрење за рад, рјешење, сагласности, друго одобрење надлежних институција, предмет пословања, употребу меморандума, сједиште и назив), храну, укључујући и храну за животиње и предмете опште употребе у спољнотрговинском и унутрашњем надзору, воде за санитарно рекреативне потребе, надзор над санитарно хигијенским условима објеката, трговину, угоститељство, туризам, услуге, посредовање у осигурњу, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа, фитосанитарну област (заштита здравља биља, средства за заштиту биља, сјеме и садни материјал, ђубрива и оплемењивачи земљишта), примарну биљну производњу, заштиту пољопривредног земљишта, подстицаје у пољопривреди и руралном развоју, шуме и шумарство, ловство, националне паркове, репродуктивни материјал шумског дрвећа и грмља, здравствену заштиту, заштиту и добробит животиња, ветеринарску дјелатност, ветеринарске лијекове и додатке, воде, енергетику, енергенте, опрему под притиском, рударство и геологију, јавне путеве и друмски саобраћај, станице за технички преглед возила, жељезнице и жељезнички саобраћај, водни саобраћај, поштански саобраћај, телекомуникације, планирање и уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевинске материјале, заштиту животне средине, екологије и уређења простора, управљање отпадом, запошљавање, рад и радне односе, безбједност и здравље на раду, обављање здравствене дјелатности, лијекове и медицинска средства, љековите воде, нејонизујуће зрачење, хемикалије и биоциде, социјалну, породичну и дјечију заштиту, предшколско, основно, средње, високо образовање и образовање одраслих, ученички и студентски стандард, културу и дјелатности из области културе, спорт, заштиту од пожара, експлозивне материје и запаљиве течности и гасове и остале опасне материје и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

- Чланом 11. Нацрта закона извршена је измјена члана 17. важећег закона, на начин да су прописане области надзора које контролишу инспектори у јединицама локалне самоуправе. Дакле, инспектори у јединицама локалне самоуправе врше инспекцијски надзор у погледу придржавања прописа који се односе на на опште услове обављања дјелатности (регистрација, одобрење за рад, рјешење, сагласности, друго одобрење надлежних институција, предмет пословања, употребу меморандума, сједиште и назив), производњу и унутрашњи промет хране, укључујући и храну за животиње и предмете опште употребе, малопродају и употребу хемикалија и биоцида, воде за санитарно рекреативне потребе, надзор над санитарно хигијенским условима објеката, трговину, угоститељство, туризам, услуге, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа, примарну биљну производњу, заштиту пољопривредног земљишта, подстицаје у пољопривреди и руралном развоју, здравствену заштиту, заштиту и добробит животиња, ветеринарску дјелатност, ветеринарске лијекове и додатке, воде, заштиту природе у сегменту вода, јавне путеве и друмски саобраћај, уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевинске материјале, заштиту животне средине, екологије и уређења простора, управљање отпадом, запошљавање, рад и радне односе, безбједности и здравље на раду и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

- Чланом 12. Нацрта закона, имајући у виду да ће се регулисање унутрашње организације уредити Правилником, брисани су сви чланови важећег Закона од члана 18. до члана 29. важећег Закона, којим су уређене области надзора по инспекцијама. На овај начин се прејудицира колико инспекција мора бити организовано у Инспекторату.

- Чланом 13. Нацрта закона измјењен је члан 30. важећег Закона, тако што је смањен број инспекцијских звања. Наиме, вишегодишњом примјеном прописа којим су уситњавана инспекцијских звања дошло се до закључка да број инспекцијских звања треба свести на што мању мјеру, како би се обезбиједила рационална искориштеност радних капацитета. Инспектор може имати више инспекцијских звања уколико испуњава прописане услове у погледу стручне спреме.

- Чланом 14. Нацрта у члану 33. важећег Закона, измјењени су ставови 2. и 4. који говоре о условима неопходним за обављање послова инспекцијског надзора. Наиме, прописано је да послове инспектора може обављати лице које, поред општих и посебних услова неопходних за запошљавање у републичком органу управе на радном мјесту државног службеника, има високу стручну спрему седмог степена, односно лице које је завршило први циклус одговарајућег студија који се вреднује са најмање 240 ЕЦТС бодова и има најмање три године радног искуства у одговарајућој врсти високе стручне спеме, док ће се актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату утврдити одговарајућа врста стручне спреме за одређено инспекцијско звање, односно одређену област надзора.

- Чланом 15. Нацрта у члану 36. важећег Закона, брисане су ријечи „на казну затвора“, јер се на овај начин настоји појачати одговорност инспектора. Обрађивач сматра да је, без обзира на врсту изречене казне, потребно онемогућити да послове инспектора обавља лице које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дјело против службне дужности.

- Чланом 16. Нацрта закона извршена је допуна у члану 41. став 1. у тачки в), у којој је последице ријечи „дјелатности“, додато овлаштење инспектору да у вршењу надзора код субјекта контроле прегледа и „програме, податке“, зависно од дјелатности коју контролисани субјекат обавља. У истом члану, у став 1. тачка ђ) прије ријечи „налаже“ додају се ријечи „предузима или“, јер у току инспекцијског прегледа може настати потреба да инспектор, осим да наложи предузимање одређених мјера и радњи у циљу обављања инспекцијског прегледа, и сам предузме неку мјеру или радњу. У истом члану измјењен је и став 1. тачка е) на начин да инспектор може привремено одузети, без посебне наредбе суда или другог органа, документацију, предмете или друге ствари којима је извршен прекршај или су настали извршењем прекршаја, односно које могу послужити као доказ у поступку инспекцијског надзора, прекршајном или неком другом поступку.

- Чланом 17. Нацрта закона, иза члана 48. додат је нови члан 48а којим су дефинисане врсте инспекцијског прегледа. Инспекцијски преглед може бити редован, ванредни и контролни преглед. Редован инспекцијски преглед спроводи се у складу са периодичним програмом рада Инспектората. Ванредни инспекцијски преглед спроводи се када дође до промјена околности у односу на периодични план рада, а реализује уколико то затражи орган који је надлежан за вршење надзора над радом Инспектората или ресорно министарство, односно по основу иницијатива других органа, правних или физичких лица. Контролни инспекцијски преглед спроводи се ради утврђивања извршења мјера које су наложене контролисаном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског прегледа.

- Чланом 18. Нацрта закона, измјењен је члан 52. став 3. важећег Закона, у погледу значаја и садржаја записника о извршеној инспекцијском прегледу. У записник о инспекцијском прегледу обавезно се уносе налаз чињеничног стања, опис незаконитости, неправилности и недостатака у раду уколико су утврђене, мјере и начин отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду, уколико је мјера овим или посебним законом прописана, као и обавеза извјештавања инспектора о предузетим мјерама и рок за достављање извјештаја. Сврха отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду кроз записник о инспекцијском прегледу, као и обавеза извјештавања инспектора о предузетим мјерама, је да се убрза поступак инспекцијског надзора и да се самим тим одмах или уз остављање адекватног рока пословање субјеката надзора усклади са прописима. На овај начин ћемо обезбиједити, да инспектор гдје год то буде могуће одмах дјелује.

- Чланом 19. Нацрта закона, измјењен је члан 54. важећег Закона, у погледу давања инспекцијског савјета. Инспектор у вршењу инспекцијског прегледа, у циљу спречавања наступања штетних последица због незаконитости, неправилности и недостатака у спровођењу закона и других прописа чије извршење надзире, може предузимати и одговарајуће превентивне мјере као што су упозорење субјекта надзора на обавезе из прописа, указивање на могуће штетне последице, предлагање мјера за отклањање њихових узрока и слично, што се констатује у записнику о извршеном инспекцијском прегледу.

- Чланом 20. измјењен је члан 57. важећег Закона. Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је повријеђен пропис, донијеће рјешење којим ће наложити

отклањање незаконитости, неправилности и недостатака ако то већ није учинио записником о извршеном инспекцијском прегледу или ако контролисани субјекат у остављеном року није отклонио записником утврђене незаконитости, неправилности и недостатке и одредиће рок за њихово извршење. Наведеним рјешењем се може, зависно од предмета и природе утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду субјекту надзора наложити доношење, стављање ван снаге или одлагање извршења одговарајућег акта и предузимање других одговарајућих управних мјера предвиђених посебним прописом потребних ради отклањања незаконитости, неправилности и недостатака у раду, забранити контролисаном субјекту одређено понашање, поступање или предузимање радњи које су у супротности са законом или другим прописом, до отклањања незаконитости, неправилности и недостатака, наредити контролисаном субјекту отклањање незаконитости, неправилности и недостатака одређујући начин и рок за њихово отклањање, предузети и друге мјере и радње предвиђене посебним прописом. Инспектор је овлашћен да у поступку инспекцијског надзора, поред налагања мјера на које је овлашћен посебним прописом, наложи и неку од мјера које су напријед наведене. Ако инспектор контролисаном субјекту забрањује обављање дјелатности, а он дјелатност обавља у више организационих јединица (погона, фабрика, продавница, издвојених пословних мјеста, радилишта и сл.) забрана обављања дјелатности ће се односити на пословни простор, односно просторију гдје је учињена повреда прописа, ако посебним законом није другачије прописано.

- Чланом 21. Нацрта закона извршена је измјена члана 62. тако што је прописано да инспектор обавезно управне мјере из члана 57. овог закона изриче у записнику о извршеном инспекцијском прегледу када утврди да субјект надзора не посједује одобрење за рад или није регистрован за обављање дјелатности, односно када оцијени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вриједности или кад је у питању заштита другог важног јавног интереса. Забрана се обиљежава истовремено са њеним изрицањем, а писани отправак рјешења се доноси у року од три дана.

- Чланом 22. Нацрта закона извршена је измјена члана 62. тако што је предложено додавање нових ставова којим је извршена подјела надлежности између ресорних Министарстава по областима надзора. Напомињемо да се за поједине области надзора не може извршити адекватна подјела, јер би у једној истој области надзора одлучивало више Министарстава, нпр. надзор над предметима опште употребе, надзор на националним парковима, област интелектуалне својине, грађевинског материјала, а како је то регулисано постојећим прописима. Овим законом је извршена подјела по областима надзора у поступку одлучивања по жалби на укупно 10 Министарстава. Приликом одлучивања по жалби, поставља се питање одлучивања по жалбама изјављеним на она рјешења која доноси један инспектор који врши инспекцијски надзор у више области, од којих једна област припада једном, а друга неком другом министарству. У оваквим случајевима је предложено да ресорна министарства поступају у скаладу са чланом 191. Закона о општем управном поступку, којим је прописано да, уколико је законом или другим прописом одређено да у управној ствари рјешавају два или више органа, сваки од њих је дужан ријешити о тој управној ствари, а ти органи ће се споразумјети које рјешење ће издати, уз обавезу да у рјешењу које се издаје буде назначен акт тог другог органа. Међутим, ако би свако од ресорних министарстава у поступку по жалби одлучивало у области надзора коју покрива, поставља се питање коначности, односно правоснажности рјешења које је донесено у првом степену, јер је неријетко случај да у појединим Министарствима прође дужи временски период док се не донесе одлука по жалби.

- Чланом 23. Нацрта закона у члану 65. у ставу 2 ријечи „инспектора ће покренути“ замјењене су ријечима „инспектор покреће“.

- Чланом 24. Нацрта закона у члану 75. измјењен је став 2. тачка б). Без обзира на резултате анализе, трошкове истих носе произвођачи или увозници, у случају потребе да се анализом провјере информације о неисправности одређене врсте производа која је утврђена ван Републике Српске. Ако произвођач односно увозник нису на подручју Републике Српске, трошкове сноси субјекат контроле. Ранија одредба је садржавала обавезу да произвођач у случају ванредног захтјева за анализу, без обзира на резултате анализе, сноси трошкове исте. Дакле, намјера обрађивача јесте да се прецизира појам „ванредни захтјев за анализу“.

- Члановима 25. и 26. Нацрта закона је измјењен члан 81. односно додат нови члан 81а. којим се прописују прекршаји за непоштовање овог Закона. У односу на постојеће стање, у нови члан је издвојен прекршај непоступања по рјешењу инспектора, а за који је прописана већа новчана казна у односу на остале прекршаје који су прописани овим законом. У погледу прекршаја који су и до сада били прописани овим законом прецизиране су радње извршења прекршаја, а уврштена су и два нова прекршаја због неотклањања недостатака, неправилности и незаконитости у раду чије отклањање је наредио инспектор записником о извршеном инспекцијском прегледу, као и прекршај необавјештавања инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима у остављеном року.

- Чланом 27. Нацрта закона извршена је измјена у члану 86. важећег Закона тако што су ријечи „инспектора за санитарну заштиту и урбанистичко – грађевинског инспектора“ замјењене ријечима „инспектора за храну, здравственог инспектора и урбанистичко-грађевинског и еколошког инспектора“, односно прилагођене прописаним инспекцијским звањима.

- Чланом 28. Нацрта закона су утврђене прелазне и завршне одредбе којим се регулише да ће, уколико је посебним материјалним прописом одређено да инспекцијски надзор врше инспектори у другачијем инспекцијском звању, инспекцијски надзор до усклађивања материјалних прописа са овим законом, вршити инспектори Инспектората и инспектори у јединицама локалне самоуправе у складу са надлежностима и звањима прописаним овим законом. У року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове ће преузети геодетске инспекторе који су били у радном односу на неодређено вријеме у Инспекторату. Инспекторат ће до 31.12.2014. године, преузети у радни однос лица која послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 117. став (2) Закона о републичкој управи је прописано да послови инспекцијског надзора могу бити повјерени јединицама локалне самоуправе. Међутим, дугогодишњим праћењем рада инспектора утврђено је да се привредни субјекти свакодневно сусрећу и оптерећују великим бројем инспекцијских контрола, како инспектора Инспектората, тако и инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе, који неријетко имају исте предмете контроле. Такође напомињемо да је у општинама организована комунална полиција и да због неадекватне подјеле надлежности често долази до сукоба надлежности инспектора и комуналних полицајаца. У циљу смањења оптерећења привредних субјеката, предложено је да се инспекцијски послови обављају само на једном нивоу, и то републичком. Сматрамо да ће концентрисање инспектора у једном органу допринијети бољој организацији рада и мањем оптерећивању привредних субјеката, а успостављањем јединствене базе података (база уредних и неуредних контрола) биће обезбијеђена чешћа контрола оних субјеката инспекцијског надзора код којих су у ранијем временском периоду утврђене незаконитости, неправилности и недостаци у раду (неуредне контроле). Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се према одредбама Закона о инспекцијама у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број: 74/10). У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона, Инспекторат ће донијети акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

- Чланом 29. Нацрта закона је дефинисано ступање на снагу овог Закона.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење овог закона у односу на важећи Закон о инспекцијама у Републици Српској, којим је предвиђено издвајање финансијских средстава за потребе узорковања, односно вршења лабораторијских анализа производа, као и спровођење поступака принудног извршења, нису потребна додатна новчана средства. Додјеливањем овлаштења инспекторима за обављање послова инспекцијског надзора из више области надзора настоји се обезбиједити рационалнија употреба материјалних средстава и боља искоришћеност људског потенцијала.